

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Władze rejonu znad Solczy podpisały porozumienie z Akademią Jagiellońską **str. 4**

■ „Jeśli Waść nie przyłożysz pieczęci...” **str. 5**

Rota

■ 550. rocznica urodzin wybitnego polskiego astronoma Mikołaja Kopernika **str. 1**

■ Wśród wyróżnionych Polacy z Litwy i Macierzy **str. 1**

PRENUMERATA 2023

Do 19 marca
trwa prenumerata
na kwiecień
2023 roku.

Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

W Sużanach, Ligojniach i Suderwie spalono marzannę i pożegnano zimę

Wiosna jest wyczekiwana

FOT. NDKC

Tradycyjne zapusty, jakie odbyły się w wielu miejscowościach Wileńszczyzny, były jedną z ostatnich możliwości popuszczenia pasa przed Wielkim Postem, a więc pączki, placki ziemniaczane i mączne, a także różnego rodzaju ciastka cieszyły się szczególnym wzięciem

W minioną sobotę i niedzielę, 18 i 19 lutego, w Sużanach, Ligojniach i Suderwie odbyły się wesole i zabawne przedsięwzięcia, podczas których jego uczestnicy podjęli próbę wypędzenia zimy i przywołania wiosny. Zapusty – to czas, w którym kiedyś bawiono się hucznie, a tańcom i śpiewom nie było końca. Na Wileńszczyźnie ta staropolska tradycja jest kontynuowana do dzisiaj.

Zabawa rozpoczęła się od zaprezentowania obrazka zapustowego, jaki przygotowały panie z

(Dokończenie na str. 6)

Gdzie można zagłosować przedterminowo w Wilnie i rejonie wileńskim?

FOT. MARIAN PALUSZKIEWICZ

Wyborcy, którzy z różnych przyczyn nie będą mogli przyjść na głosowanie w wyborach do rad samorządowych i na merów w dniu 5 marca, mogą skorzystać z możliwości oddania głosu przedterminowo. Główna Komisja Wyborcza opublikowała listę miejsc, w których będzie można oddać swój głos przed 5 marca. (Dokończenie na str. 2)

Monika Linkytė będzie reprezentowała Litwę na „Eurowizji”

Drugie podejście

W sobotę, 18 lutego, zakończyły się litewskie preselekcje „Pabandom iš naujo 2023”, które wyłoniły nowego reprezentanta Litwy na „Eurowizję” w Liverpoolu. W finale konkursu wystąpiło 10 artystów. (Dokończenie na str. 3)

FOT. FACEBOOK/MONIKA LINKYTE

Gdzie można zagłosować przedterminowo w Wilnie i rejonie wileńskim?

(Dokończenie ze str. 1)

Głosowanie przedterminowe odbędzie się 28 lutego, 1 marca i 2 marca, w godzinach od 7.00 do 20.00.

W Wilnie przedterminowo będzie można zagłosować w 4 miejscach: w budynku Urzędu Miasta Wilna (aleja Konstitucijos 3), Centrum Zdrowia i Sportu Uniwersytetu Wileńskiego (aleja Saulėtekio 26), Placu A. Sacharowa w pobliżu Domu Prasy

i na Placu Łukiskim w centrum miasta.

Wyborcy z rejonu wileńskiego przedterminowo będą mogli oddać głos w 3 lokalach wyborczych: w budynku Samorządu Rejonu Wileńskiego (ul. Rinktinės 50, Wilno), Wielofunkcyjnym Centrum Kultury w Niemenczyne (ul. Švenčionių 12) i Wielofunkcyjnym Centrum Kultury w Rudominie (ul. Vilniaus 2).

Ci wyborcy, którzy 5 marca nie

będą mogli przyjść na głosowanie w swoim lokalu wyborczym, będą mieli możliwość zrobienia tego w dniach głosowania przedterminowego w dowolnym samorządzie na terenie całej Litwy.

W dniu wyborów – 5 marca – nie będzie już możliwości głosowania w dowolnej litewskiej gminie, wyborcy będą musieli przybyć do gminy, w której zadeklarowali miejsce zamieszkania do 4 stycznia 2023 roku.

Wzrost liczby hospitalizacji z powodu grypy

Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC) informuje, że w ubiegłym tygodniu wskaźnik zapadalności na grypę, infekcje grypopodobne oraz chorobę COVID-19 spadł do 700,6 przypadków na 100 tys. mieszkańców. Tydzień wcześniej, w dniach 6-12 lutego, wskaźnik ten wynosił 871,2.

W zeszłym tygodniu odno-

towano 1050 przypadków grypy (tydzień wcześniej – 1073), 16 793 przypadki infekcji grypopodobnych (tydzień wcześniej – 21 338), 1848 przypadków COVID-19 (tydzień wcześniej 2075).

Najwyższy wskaźnik zachorowań na grypę, infekcje górnych dróg oddechowych i COVID-19 jest w Mariampolu, rejonie wilkomijskim, Szawlach. Już szósty

tydzień z rzędu w ani jednym samorządzie nie został osiągnięty poziom epidemii grypy, tj. 1500 przypadków na 100 tys. mieszkańców.

W ub. tygodniu z powodu grypy do szpitali trafiło 59 osób (52 z nich to osoby nieletnie), tydzień wcześniej ta liczba wynosiła 28.

W tym sezonie z powodu grypy zmarło już 14 osób.

Na podst. nvsc.lrv.lt

Wojsko Litewskie uspokaja: aktywność wojskowa na Białorusi nie zagraża bezpieczeństwu Litwy

Po tym, jak w przestrzeni publicznej pojawiła się informacja, że w nocy z 20 na 21 lutego na Białorusi w kierunku granicy z Litwą ruszyły cztery kolumny pojazdów wojskowych, Wojsko Litewskie uspokaja, że obecna aktywność nie ma wpływu na bezpieczeństwo Litwy.

„Nieustannie monitorujemy i analizujemy działania wojskowe na Białorusi. Obecna aktywność

nie ma wpływu na sytuację bezpieczeństwa Litwy. Analitycy Sił Zbrojnych Litwy zauważają, że informacje z niepotwierdzonych źródeł nie zawsze się potwierdzają” – czytamy w komentarzu Wojska Litewskiego dla agencji ELTA.

We wtorek, 21 lutego, portal Delfi, powołując się na unian.net, poinformował, że w nocy z 20 na 21 lutego na Białorusi w kierunku granicy z Litwą ruszyły cztery

kolumny pojazdów wojskowych.

Według grupy monitorującej „Belaruskij Gajun”, w sumie przemieszczało się około 74 jednostek techniki wojskowej. „Według naszych danych, konwoje najpierw jechały obwodnicą Mińska, potem autostradą M6, potem skręcały na autostradę M7 w kierunku granicy z Litwą i miasta Oszmiany” – podał „Belaruskij Gajun”.

Na podst. ELTA

Litwa wstrzymuje ruch pociągów towarowych przez przejście graniczne Stasiły-Bieniakonie

Od 16 lutego Litwa wstrzymała ruch pociągów towarowych przez przejście kolejowe z Białorusią Stasiły-Bieniakonie. Zostanie tu zainstalowany stacyjny system kontroli rentgenowskiej, co ma usprawnić walkę z przemytem – informuje Państwowa Służba Graniczna (VSAT).

Ruch pociągów towarowych z Białorusi organizuje się wyłącznie przez kolejowe przejście graniczne w Kienie, które jest już wyposażone w system kontroli rentgenowskiej.

Ruch pociągów towarowych przez przejście graniczne w Stasiłach zostanie wznowiony po zainstalowaniu tu takiego samego systemu, który ma usprawnić walkę z przemytem – planuje się to zrobić do końca 2024 roku.

Jak podano w komunikacie, środki te są podejmowane ze względu na duże potoki kontrabandy, przewożonej koleją z Białorusi, i wynikające z tego zwiększone zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego Litwy.

Według VSAT, w ostatnich latach znacznie wzrosła ilość przemytu, przewożonego z Białorusi

w wagonach towarowych przez kolejowe przejście graniczne Stasiły-Bieniakonie. W 2022 roku odnotowano 28 przypadków przemytu papierosów, przechwycono 2 540 669 paczek. Stanowi to 87,6 proc. ogółu przechwyconych w ubiegłym roku papierosów, przewożonych koleją.

Na podst. vsat.lrv.lt

Tego szkoły i przedszkola nie mogą wymagać od rodziców

Przedszkola, szkoły, kółka i uczelnie wyższe nie mogą wymagać zaświadczenia lekarskiego 094/a i wyciągów z dokumentacji medycznej lub systemu e.sveikata, usprawiedliwiających nieobecność osoby, ponieważ dokumenty te zawierają wrażliwe dane zdrowotne, ale takie przypadki wciąż się zdarzają. Wyżej wymieniony wymóg wszedł w życie 1 września 2019 roku, oznacza to, że lekarz nie ma podstaw do wystawienia zaświadczenia uzasadniającego nieobecność ucznia czy studenta na lekcjach czy zajęciach – przypomina Ministerstwo Ochrony Zdrowia.

Minister ochrony zdrowia Arūnas Dulkys podkreśla, że podczas wizyt w krajowych placówkach medycznych nie jeden lekarz rodzinny mówił mu, że był zmuszany do podpisywania zaświadczeń dla rodziców o nieobecności dzieci na lekcjach, choć od czterech lat ten wymóg został zniesiony.

Według lekarza rodzinnego Eglė Jodžiūnienė, największy napływ do gabinetów lekarzy rodzinnych przypada na początek roku szkolnego, a o zaświadczenia usprawiedliwienia nieobecności najczęściej proszą rodzice dzieci uczęszczających do przedszkoli i innych placówek przedszkolnych.

Po rezygnacji z zaświadczeń lekarskich 094/a, które służyły do usprawiedliwiania nieobecności uczniów i studentów, samorządy i placówki oświatowe musiały przygotować procedury przewidujące, w jaki sposób będzie można usprawiedliwić nieobecność z powodu choroby i zapoznać z tym rodziców lub opiekunów, pełnoletnich uczniów i studentów.

Na podst. sam.lrv.lt

Europejski Bank Inwestycyjny udzieli Litwie 1 mld euro pożyczki

Rada Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) w dn. 15 lutego zatwierdziła kwotę 1 miliarda euro pożyczki dla Litwy. Pieniądze te mają posłużyć zapewnieniu wspólnego finansowania projektów finansowanych z programu funduszy inwestycyjnych Unii Europejskiej (UE) na lata 2021-2027 – informuje Ministerstwo Finansów.

Celem pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego jest zapewnienie finansowania realizacji projektów finansowanych z programu Fundusze Europejskie 2021-2027. Przewidziana jest też możliwość ponownego użyczenia części środków pożyczkowych wnioskodawcom realizującym projekty (tj. samorządom, spółkom państwowym i samorządowym, firmom, których część udziałów jest własnością państwa lub samorządu, instytucjom publicznym, których założycielami są instytucje państwowe/lub samorządowe).

Europejski Bank Inwestycyjny już wcześniej udzielił Litwie dwóch tego typu pożyczek w latach 2007-2013. (1,132 mld euro) i 2014-2020. (1,3 mld euro).

Na podst. finmin.lrv.lt

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

W przypadku zerwania linii energetycznej w twoim pobliżu

Jak postępować?

Od soboty przez kilka dni w całej Litwie utrzymywała się bardzo wietrzna pogoda. Operator sieci przesyłowej energii „Energijos skirstymo operatorius” (ESO) informował, że brygady elektryków są w gotowości i są przygotowane do szybkiego usunięcia ewentualnych awarii.

„Apelujemy zadbać o swoje bezpieczeństwo i przypominamy, jak zachować się w pobliżu linii energetycznych podczas silnego wiatru” – informuje ESO.

Nie zbliżajcie się. Gdy zauważycie zerwaną linię energetyczną

czy uszkodzone urządzenie elektryczne – nie zbliżajcie się i trzymajcie się z daleka.

Powiadamy. Widzicie zerwaną linię energetyczną? Powiadomcie ESO dzwoniąc na numer

tel. 1852 lub na numer alarmowy 112.

Poruszajcie się powoli. Gdy przypadkowo znajdziecie się obok zerwanej linii energetycznej, oddalać się trzeba małymi kroczkami, idąc noga przy nodze.

Z samochodu – na dwie nogi. Gdy zerwana linia energetyczna spadnie na samochód, pozostawcie w aucie, nie dotykając metalowych elementów. Gdy nie można pozostać w samochodzie, to wysiadać trzeba równocześnie skacząc na dwie nogi.

Na podst. eso.lt

Udaj się na wirtualny spacer po Ignalińskiej Elektrowni Jądrowej

Ignalińska Elektrownia Jądrowa, chcąc zapewnić wszystkim chętnym możliwość obejrzenia tego wyjątkowego obiektu na Litwie, przeniosła swoje wnętrza do przestrzeni wirtualnej. Wirtualna wycieczka da zwiedzającym możliwość samodzielnego spaceru po terenie elektrowni z dowolnego miejsca na świecie.

„Każdego roku odwiedza nas średnio 6 tys. gości. Kiedy wybuchła pandemia, stanęliśmy przed wyzwaniem przyjmowania gości, więc zaczęliśmy myśleć o nowych, nowoczesnych sposobach rozpowszechniania informacji o obiekcie i prowadzonych w nim pracach. Nie jest tajemnicą, że dziś niektórych miejsc już nie ma, a w przyszłości zamiast Ignalińskiej Elektrowni Jądrowej będziemy mieli trawnik z podziem-

nym składowiskiem. Ta wirtualna wycieczka to nie tylko wyjątkowe wirtualne przeżycie i okazja dla każdego, kto chce poczuć puls atomu bez wychodzenia z domu, ale także dobra okazja dla nas do zachowania pamięci i informacji o tym wyjątkowym obiekcie na Litwie” – powiedziała Nata-

lija Survila-Glebova, kierownik ds. komunikacji Ignalińskiej Elektrowni Jądrowej.

Aby udać się na wirtualny spacer (w języku litewskim, angielskim i migowym) po elektrowni, należy skorzystać ze strony <https://virtual.iae.lt>.

Na podst. iae.lt

Kliniki Santara: wstrzymane zostały odwiedziny pacjentów na dwóch oddziałach

Drugie podejście

(Dokończenie ze str. 1)

Reprezentantką Litwy na „Eurowizji” została Monika Linkytė z piosenką „Stay”. Będzie to drugi występ Moniki na Eurowizji. Osiem lat temu wraz z Vaidasem wykonała utwór „This Time”, zajmując wtedy 18. miejsce w finale.

W finale krajowych eliminacji o tytuł tegorocznego reprezentanta Litwy w Eurowizji rywalizowali: Mario Junes, Moon Bee, Justė Kraujelytė, Paulina Paukštaitytė, Beatrich, Rūta Mur, „Il Senso”, Petunija, Gabrielius Vagelis ir Monika Linkytė.

Faworytkami finału była Rūta

W Klinikach Santara Szpitala Uniwersyteckiego w Wilnie wstrzymane zostały do 5 marca odwiedziny pacjentów na dwóch oddziałach: Oddziale Diagnostyki Chorób Wewnętrznych i II Oddziale Kardiologii. Powodem, jak podano w komunikacie, jest opanowanie pogarszającej się sytuacji epidemiologicznej w związku z COVID-19.

„W wyjątkowych przypadkach zapraszamy domawiać się z kierownikami oddziałów” – napisano w komunikacie kliniki.

Mur i Monika Linkytė. Komisja przyznała Monice 12 punktów, a widzowie 10 punktów. Rūta Mur otrzymała 10 punktów od komisji, a od publiczności 12. Zgodnie z regulaminem, jeśli uczestnicy zbiorą taką samą liczbę punktów, wygrywa ten, który zgromadził więcej punktów od komisji.

Wznawiane są bezpośrednie loty z Wilna do Brukseli

Od końca marca wznawiane są bezpośrednie loty z Wilna do Brukseli. Ponadto z litewskiej stolicy będzie można też dolecieć do Wiednia – informują Litewskie Porty Lotnicze.

Należące do niemieckiej grupy kapitałowej linie lotnicze „Lufthansa”, „Swiss”, „Austrian Airlines” i „Brussels Airlines” będą realizować loty z Wilna w czterech kierunkach.

Jak informują przedstawiciele Litewskich Portów Lotniczych, „Lufthansa” i „Swiss” już obecnie realizują loty do Frankfurtu i Zurychu, od 26 marca wystartują jeszcze dwa bezpośrednie połączenia – „Austrian Airlines” polecą do Wiednia, a „Brussels Airlines” – do Brukseli.

Planuje się, że loty do Brukseli odbywać się będą 4 razy w tygodniu.

Jak podkreśla Tomas Zitikis, kierownik rozwoju połączeń Litewskich Portów Lotniczych, już istniejące kierunki – Frankfurt, Zurych – to nie tylko ważne lokalizacje dla rozwijania współpracy biznesowej, ale także możliwości podróży do dalszych krajów z wykorzystaniem opcji przesiadkowych, a Wiedeń i Bruksela to ważne nie tylko ośrodki biznesowe, ale także polityczne, z którymi komunikacja ma znaczenie dla wielu litewskich instytucji.

Fot. Marlena Paszkowska

Wileńskie hotele otwierają swoje podwoje

W dniach 24-26 lutego wileńskie hotele zapraszają mieszkańców w swoje progi, aby mogli zobaczyć, gdzie zatrzymują się turyści przybywający do miasta. Aż 18 hoteli dołączyło do akcji „Proszę przeszkadzać” (lit. „Prašome trukdyti”), podczas której pracownicy hoteli i przewodnicy poprowadzą bezpłatne wycieczki dla wilanian i opowiedzą o specjalnych życzeniach gości oraz pokażą apartamenty, w których zatrzymywali się przedstawiciele rodzin królewskich i przywódcy różnych krajów.

Aż 133 wycieczki będą czekać na wilanian w różnych wileńskich hotelach. Przewodnicy i przedstawiciele hoteli są gotowi zdradzić największe sekrety hoteli i pokazać nieudostępniane dotąd przestrzenie. Ponadto wszyscy uczestnicy wycieczek wezmą udział w loterii – do wygrania nocleg dla dwojga ze śniadaniem w hotelu „Calvary”.

Inicjatorem wycieczek jest Wileńska Agencja Rozwoju Turystyki Miejskiej i Biznesu „Go Vilnius”.

Ponad 1300 uczestników będzie mogło wziąć udział w wycieczkach, które potrwają cały weekend. Nie zapomniano również o obcokrajowcach mieszkających w Wilnie – dla nich przygotowano 8 wycieczek po hotelach w języku angielskim. Wszystkie wycieczki są bezpłatne.

Formularz rejestracyjny na wycieczki znajdziesz tutaj: <https://www.govilnius.lt/prasome-trukdyti-atverkite-vilniaus-viesbuciu-duris>

Na podst. vilnius.lt

NOWINY znad Solczy

Władze rejonu znad Solczy podpisały porozumienie z Akademią Jagiellońską

Nowe możliwości

W środę, 15 lutego, Zdzisław Palewicz, mer Samorządu Rejonu Solecznickiego, podpisał porozumienie z rektorem Akademii Jagiellońskiej w Toruniu prof. dr hab. Grzegorzem Górskim w sprawie utworzenia placówki AJ w rejonie solecznickim. W uroczystości wziął udział także Tomasz Rzymkowski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji RP. Podpisanie porozumienia miało miejsce w siedzibie Akademii w Toruniu.

Porozumienie o otwarciu punktu w Solecznikach podpisali: mer Zdzisław Palewicz i rektor AJ prof. dr hab. Grzegorz Górski

Umowa o współpracy zakłada, że samorząd oraz władze uczelni podejmą wspólne wysiłki w celu zapewnienia mieszkańcom rejonu solecznickiego możliwości zdobywania wyższego wykształcenia w obszarach pedagogiki, administracji i innych kierunków.

W Solecznikach powstanie Punkt Rekrutacyjno-Konsultacyjny Akademii Jagiellońskiej, a strony umowy będą dbać o efektywne realizowanie zadań związanych z działalnością punktu. Kwestie związane z uruchomieniem i działaniem punktu rekrutacyjnego zostaną udokładnione w końcu tego miesiąca.

Utworzenie placówki Akademii Jagiellońskiej przyniesie znaczącą korzyść dla mieszkańców, ponieważ stworzy warunki do zwiększenia pedagogicznej, administracyjnej i innej niezbędnej kadry do pracy w lokalnych instytucjach. Akademia Jagiellońska w Toruniu jest uczelnią niepubliczną istniejącą od 2003 roku. W początkowym okresie działalności funkcjonowała pod nazwą Toruńska Szkoła Wyższa. Następnie, w latach 2013-2022 jako Kolegium Jagiellońskie – Toruńska Szkoła Wyższa. Obecną nazwę przyjęła w 2022 roku.

Podstawowym celem działania Akademii Jagiellońskiej jest kształcenie wykwalifikowanych absolwentów, którzy mają zaspokoić potrzeby życia społecznego i gospodarczego w Polsce północnej. Akademia Jagiellońska dąży także – poprzez ustawiczny rozwój potencjału naukowego – do wspierania rozwoju różnych dziedzin życia w regionach.

Projekt doradztwa zawodowego dla uczniów

Zatrudni się specjalistów ds. kariery

Celem projektu „Rozwój Sieci Specjalistów ds. Kariery” jest zapewnienie świadczenia usług poradnictwa zawodowego uczniom w różnym wieku w szkołach ogólnokształcących, placówkach szkolenia zawodowego oraz innych instytucjach oświatowych.

W ramach projektu planowany jest rozwój sieci specjalistów ds. kariery oraz zapewnienie świadczenia usług doradztwa zawodowego dla studentów. W ramach projektu zatrudnieni zostaną specjaliści ds. kariery, świadczący usługi poradnictwa zawodowego dla uczniów szkół ogólnokształcących lub innych placówek oświatowych. Oczekuje się, że do końca 2023 r. w placówkach oświatowych pracować będzie 380 specjalistów ds. kariery. Poradnictwo zawodowe będzie realizowane poprzez świadczenie usług edukacji zawodowej, informacji zawodowej i doradztwa zawodowego.

Projekt jest finansowany ze środków Funduszu Rewitalizacji Gospodarczej i Wzmacniania Odporności Gospodarczej.

Od września 2022 r. na terytorium samorządu jest realizowany projekt ESFA „Rozwój sieci doradców zawodowych”. Projekt jest finansowany ze środków unijnych. Specjaliści zatrudnieni są w 16 szkołach ogólnokształcących na 0,5 etatu.

Zapusty w Solecznikach

W niedzielę, 19 lutego, w Solecznikach odbyło się tradycyjne zimowe święto – zapusty.

Na licznie zebranych mieszkańców oraz gości czekał m.in. jarmark rękodzieła i sztuki ludowej, na którym można było nabyć np. drewniane łyżki, chochle, ple-

cione koszyki, palmy oraz rozmaite smakołyki. Uczestnicy święta mogli skosztować wyśmienitej kuchni tatarskiej, smażonych blinów, wędzonych ryb itp.

Następnie z placu miejskiego wszyscy pośpieszyli do Centrum Kultury w Solecznikach, gdzie odbył się uroczysty kon-

cert. Licznie zgromadzonych słuchaczy powitał Zespół Tańca Ludowego „Perła” z Niemenczyna. Na solecznickiej scenie zaprezentowali się również: Elizabeth Olshey, Gabriela Ždanovičiūtė, Justyna Klemiato, Zdzisław Palewicz oraz Jolanta Prowłocka.

Podczas koncertu swym kunsztem wykonawczym popisali się tancerze zespołu „Perła”

Palmy, które są swoistym znakiem rozpoznawczym Wileńszczyzny, cieszyły się sporym zainteresowaniem kupujących

Różnorodne stoiska kusily uczestników solecznickich zapustów

„Jeśli Waść nie przyłożysz pieczęci...”

(Kilka okoliczności dotyczących początków Uniwersytetu Wileńskiego)

Portal 15 min. zainicjował projekt pod tytułem „Egzamin dla mera”, mający na celu przybliżenie wyborcom osobowości kandydatów ubiegających się w tegorocznych wyborach o urząd mera Wilna. Tej „inkwizycji” poddali się prawie wszyscy kandydaci. Był to sprawdzian „wielowarstwowy”, pytania - różnej wagi... Egzaminowanym należy się uznanie przede wszystkim za pokorę, z jaką w tym przedsięwzięciu uczestniczyli, za szczere wypowiedzi. Nie o egzaminie jednak będzie tu mowa. Wspomnieć tylko należy, że egzamin kandydata-Polaka można określić jako solidną prezentację pod każdym względem i jest to nie tylko odosobniona opinia piszącej te słowa.

Odpowiedź natomiast jednego z kandydatów na pytanie: *który z wielkich książąt Wielkiego Księstwa Litewskiego zezwolił na założenie uniwersytetu w Wilnie w 1579 roku* zmobilizowała do zabrania głosu (siłą rzeczy w sposób bardzo uproszczony) na temat niełatwych początków uniwersytetu. Sądząc z odpowiedzi wspomnianego kandydata, którego zdaniem *najprawdopodobniej Uniwersytet Wileński powstał dzięki staraniom protestantów, ceniących oświatę i postęp i że pewnie chodzi o Radziwiłłów*, nasuwa się przypuszc-

kim księciem litewskim w jednej osobie. Mimo iż odpowiedź była nieprawidłowa, to... zawierała ona pewną prawdę.

Dwaj Radziwiłłowie

Z okolicznościami wydania przez Stefana Batorego przywileju o założeniu Uniwersytetu Wileńskiego miało związek dwóch Radziwiłłów: kalwin Mikołaj „Rudy” (1512-1584), brat rodzony królowej Barbary, kanclerz WKs. Lit., wojewoda wileński, którego podpis (choć złożony nie całkiem dobrowolnie) jako naj-

Przywileje Batorego i bulla papieska

W dobie szerzenia się Reformacji przybycie w roku 1569 do Wilna jezuitów staje się znaczącym wsparciem dla katolików, w roku 1570 zakładają oni Kolegium Wileńskie. Niebawem wraz z biskupami wileńskimi zaczynają rozmowy z królem o przekształceniu owego Kolegium w Uniwersytet, argumentując, że będzie to przedsięwzięcie bardzo pożyteczne dla kraju, przede wszystkim dla młodzieży krajowej zostanie stworzona możliwość studiowania

Założyciel Uniwersytetu Wileńskiego król Stefan Batory

sytet zaś na wiosnę przyszłego roku drugi przywilej – akt fundacyjny uniwersytetu *Academia et Universitas Vilnensis Societatis Jesu* (Akademia i Uniwersytet Wileński Towarzystwa Jezusowego) nie z czterema wydziałami, jak w większości ówczesnych uniwersytetów, lecz tylko z dwoma: teologicznym i filozoficznym. Prawdopodobnie z obawy przed koniecznością ewentualnego zatrudnienia profesorów protestantów nie powołano od razu jeszcze dwu wydziałów prawa i medycyny, powstały one później, wydział prawa w XVII wieku, medycyny – w XVIII w.

Opór protestantów i prawosławnych

O przeszkodach, z jakimi przyszło się zmierzyć założycielom uniwersytetu, pisze sekretarz króla Jan Demetriusz Solikowski, który aktywnie uczestniczył nie tylko jako tłumacz w pertraktacjach króla z dostojnikami litewskimi – protestantami i prawosławnymi, którzy wcale nie byli zainteresowani powstaniem katolickiego uniwersytetu w stolicy Wielkiego Księstwa Litewskiego, stawali nawet twardy opór, uważając, że jest to atak wymierzony w wartości swobód szlacheckich, jawna dyskryminacja nie katolików i ociągali się z poparciem decyzji władcy. W końcu król zagroził wicekanclerzowi Eustachemu Wołłowiczowi (był wyznania prawosławnego) tymi słowami: **„Jeśli Waść nie przyłożysz na tym dokumencie pieczęci, uczynię to ja, ale Waść już jej więcej nie będziesz oglądał”**. Groźba poskutkowała. 30 października 1579 roku papież Grzegorz XIII wydał bullę o potwierdzeniu Uniwersytetu Wi-

leńskiego albowiem bez aprobaty papieskiej nie mógł wówczas powstać uniwersytet katolicki.

Warta uwagi publikacja

O trudnych początkach uniwersytetu jest sporo wzmianek w literaturze przedmiotu. Warta polecenia jest publikacja okolicznościowa na uczczenie 425. rocznicy założenia Wileńskiej Wszechnicy, przygotowana przez Litewskie Archiwum Historyczne w pięciu językach – po łacinie (przywileje i Bulla papieska), ich tłumaczenie na język angielski, litewski, polski i rosyjski, teksty naukowe w czterech językach oraz kopie dokumentów. (*Academia et Universitas Vilnensis. Vilniaus universiteto steigimo dokumentai*, red. Domas Butėnas, Vilnius „Kultūra”2004).

Okazałe dokumenty pergaminowe o założeniu Uniwersytetu Wileńskiego – dwa przywileje Stefana Batorego oraz bulla papieska, przechowywane w Litewskim Archiwum Historycznym, znajdują się na regionalnej (europejskiej) liście zabytków UNESCO.

Ku przestrodze

Sprawa wyborów mera Wilna posłużyła klamrą niesfornych rozważań o ułamku dziejów uniwersytetu – instytucji przecież wileńskiej, budząc nadzieję, że nowemu gospodarzowi miasta nie będą obojętne losy zabytku znajdującego się na światowej liście UNESCO, czyli Starówki Wileńskiej, by nie powtarzały więcej groźby tej instytucji względem Wilna, co miało już miejsce, podobne do tych króla względem senatorów. Warto być może dla przestrogi przypomnieć wydarzenia z przed ponad 400 lat?

Halina Szymanel
Fot. archiwum

Uniwersytet Wileński jest jednym z najstarszych uniwersytetów w Europie Wschodniej i Północnej

czenie, iż pytany „nie usłyszał” pytania, bo gdyby ono zostało sformułowane inaczej np.: *który z władców Wielkiego Księstwa Litewskiego... bądź który z królów... odpowiedź prawdopodobnie byłaby inna.*

Pytany słysząc wyraz **książe**, a nie mając zresztą wiele czasu na zastanowienie się, prawdopodobnie skojarzył to z rodem książęcym niewątpliwie wielkim i możnym – rodem Radziwiłłów, nie zaś z władcą – królem Polski i wiel-

wyższego rangą senatora litewskiego otwiera listę osób ratyfikujących ten dokument oraz jego stryjeczny bratanek syn Mikołaja „Czarnego”, katolik, przyszły kardynał Jerzy Radziwiłł (1556-1600), który w owym czasie był biskupem pomocniczym ordynariusza wileńskiego Waleriana Protasewicza i który wraz ze swym patronem wyjednał zgodę króla oraz papieża na przekształcenie Kolegium Wileńskiego w uniwersytet.

u siebie, zaś studiujący za granicą będą mogli powracać do Wilna w celu kontynuowania i ukończenia nauk. Albowiem Wszechnica Wileńska wzorem innych uczelni europejskich będzie nadawała wszystkie stopnie naukowe: bakałarza, licencjatu, magistra i doktora. Obawy o braku przychylności króla nie potwierdziły się. We Lwowie 7 lipca 1578 roku Stefan Batory podpisuje przywilej o przekształceniu Kolegium Wileńskiego w Akademię i Uniwer-

Charyzmatyczny aktor z „Stranger Things” przyjedzie do Wilna

W oczekiwaniu na gwiazdy

Fani filmów i seriali z niecierpliwością czekają na największe wydarzenie popkulturowe w krajach bałtyckich – „Comic Con Baltics 2023”, które jesienią odbędzie się w Wilnie już po raz piąty.

Wśród gości wydarzenia będzie m.in. Nikola Djuricko, który wcielił się w charyzmatyczną postać Jurija Ismailowa w jednym z najpopularniejszych obecnie seriali „Stranger Things”, a także Ainars Olutnieks, twórca „dailypurr” – jednego z

najszybciej rozwijających się komiksów internetowych w krajach bałtyckich. Nikol Djuricko przyjedzie z Los Angeles na Litwę już po raz drugi. Celem pierwszej wizyty były zdjęcia do czwartego sezonu „Stranger Things”, które miały miejsce w więzieniu na Łukiszkach oraz innych miejscach na Litwie.

Na piątej imprezie „Comic Con Baltics” spodziewani są także inni znani aktorzy filmowi i serialowi, twórcy komiksów oraz

gwiazdy gier komputerowych. Jakiś czas temu swój udział zapowiedziała słynna brytyjska aktorka Anna Shaffer oraz jeden z najwybitniejszych twórców komiksów internetowych na świecie – „War and Peas”. W najbliższym czasie planowane jest ogłoszenie kolejnych gości wydarzenia.

„Comic Con Baltics” odbędzie się w dniach 20-23 października 2023 roku w LITEXPO. Aktorzy i twórcy spotkają się z fanami 21-22 października.

„Comic Con Baltics” jest największym wydarzeniem popkulturowym w krajach bałtyckich

Wiosna jest wyczekiwana

(Dokończenie ze str. 1)

Zespołu Folklorystycznego „Sużaniana”, który nadał uroczystości zapustowej odpowiedni nastrój. Przebierańcy przy pomocy płonących pochodni podpalili stos drzewa, na którym stała marzanna. „Marzanno, marzanno, ty zimowa panno, ciebie pożegnamy – wiosnę powitamy.” W programie artystycznym wzięły udział zespoły: „Bujwidzianka”, „Melodia”, „Pogoda”, „Jezioranka”, „Kapela Kawalerów Podwileńskich” oraz „Kapela Świętojańska”. Gdy ta ostatnia zagrała swe skoczne melodie ludzie ruszyli do tańca, gdyż, jak mówili, „nogi same zaczęły podrygiwać i nie sposób było ich uspokoić”.

Obok sceny rozmieściły się namioty w których częstowano pysznymi plackami z mąki i ziemniaków, suto zaprawionymi skwarkami i śmietaną. Z kuchni polowej kusyły zapachy smakowitego bigosu i gorącej herbaty, która była jak najbardziej na czasie, gdyż pogoda w tym dniu nie rozpieszczała uczestników zapustowej zabawy. Stoisko myśliwych częstowało przybyłych specjalami z dziczyzny. Przybyli na zapusty rywalizowali również w różnych konkursach, a ich zwycięzcy otrzymali wartościowe nagrody: patelnie do smażenia placków i drewniane denka. Wielu uczestników przyznało, że już czuje przyjscie wiosny, a Sużany zimę już pozegnały.

Również w sobotę zapusty świętowano w Ligojniach, uroczej miejscowości nad jeziorem w rejonie wileńskim. Mieszkańcy Ligojń oraz okolicznych Czarnobyli, Świętników, Pogir, Wojdat, mimo niesprzyjających warunków pogodowych, licznie przybyli na zabawę, aby wspólnie pożegnać zimę i przywitać słoneczną wiosnę.

O oprawę artystyczną imprezy zadbały zespoły działające przy różnych filiach Wielofunkcyjnego Ośrodka Kultury w Rudominie. Tak więc uroczym gościom z zespołu „Echo” z Rukojń przybyli do Ligojń szukać sobie kawalerów. Na zabawę zawiązały panie z zespołu wokalnego „Borowianka” z Czarnego Boru w pięknych, bogatych strojach cygańskich. Były to bowiem wystawczki barona cygańskiego. Członkowie zespołu „Przyjaciele” z Mickun również wcielili się w rolę cyganów i z cudowną młodą skrzypaczką porwali wszystkich zebranych do tańca. Przybyła również liczna gromada pracowników rejonowej biblioteki w strojach cygańskich. Można śmiało twierdzić, że w Ligojniach na zapustach był prawdziwy zjazd Cyganów.

Było wiele wesołych pieśni, skocznych tańców i śmiesznych żartów, które jak z rogu obfitości sypały się z ust prowadzących zabawę Teresy Kołtan – administratorce Centrum Kultury w Woj-

datach i Edwarda Mackiewicza – dyrektora biblioteki w Ligojniach. Uczestnicy zabawy zapustowej mogli spróbować wysmienitej kaszy gryczanej wprost z kuchni polowej, o którą zadbał pracownik Centrum Kultury w Miednikach. Tego dnia wszyscy chętni mogli także rozgrzać się gorącą herbatą ziołową. Na koniec, jak dawny obyczaj nakazuje, na ognisku uroczysto została spalona marzanna – symbol zimy.

Na zapusty do Ligojń przybyli goście. Wymienić tu należy: Waldemara Urbana, wiceprezesa Wi-

Teresa Kołtan, administratorka Centrum Kultury w Wojdatkach, inicjująca zabawę zapustową

leńskiego Rejonowego Oddziału Związku Polaków na Litwie, Władysława Wanagiel-Trybocką, starostę gminy Pogiry oraz Wio-

letę Cereszkę, dyrektorkę Wielofunkcyjnego Ośrodka Kultury w Rudominie.

Następnego dnia zapusty

przeniosły się do podwileńskiej Suderwy, gdzie zimę żegnano na wesoło i bez żalu. Bogaty program artystyczny zaprezentowały zespoły z rejonu wileńskiego: „Suderwianie”, „Wspomnienie”, „Ojranka”, „Bez słów”, „Kapela dworska”, „Ojcowizna”, „Brzózka”, „Lada”, „Ciechanowiszczanka”. Koncert poprowadził Waldemar Dudoit.

Do zebranych zwróciła się dyrektorka administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego Lucyna Kotłowska, radna Anna Miluszkiewicz, starosta Suderwy Czesława Pawłowicz. Dziękowały one organizatorom za pielęgnowanie tradycji, życzyły dobrej zabawy, zapraszały zebranych, aby aktywnie uczestniczyli w święcie: częstowali się gorącymi i okrągłymi jak słońce plackami, uczestniczyli w zawodach i konkursach, śpiewali, tańczyli, własnoręcznie wykonywali maski zapustowe, rozgrzali się gorącą herbatą. Impreza była świetną okazją, by spędzić niedzielne popołudnie wśród znajomych, podzielić się wrażeniami i planami na przyszłość, pożartować z przebierańcami. Kulminacją święta było spalenie marzanny.

Organizatorami tradycyjnych imprez w wymienionych miejscowościach rejonu wileńskiego były: Wielofunkcyjny Ośrodek Kultury w Niemenczynie oraz Wielofunkcyjny Ośrodek Kultury w Rudominie w ścisłej współpracy ze swymi oddziałami i wspólnotami lokalnymi.

Inf. wł.

Zapusty to doskonała okazja do zademonstrowania zdolności artystycznych, kondycji fizycznej, fantazji i gotowości do zrelaksowania się

W stolicy

Niewiarygodny sukces – Wilno wśród najbardziej perspektywicznych miast

Wilno po raz kolejny zabyło w rankingu najbardziej perspektywicznych miast Europy. Ranking opracował magazyn fDi Intelligence, będący sekcją grupy „The Financial Times”.

Drugi rok z kolei Wilno w kategorii miast średnich zajęło w porównaniu do innych miast najwięcej miejsc na podium. Eksperti docenili dokonany przez Wilno postęp, innowacyjność i zdolność do dostosowywania się do warunków rynkowych i przyznali mu nagrody we wszystkich czterech ocenianych kategoriach: potencjału gospodarczego, dobrego klimatu dla biznesu, strategii inwestycji zagranicznych i przyciągania kapitału ludzkiego. W ogłoszonym 16 lutego rankingu zespół „fDi Intelligence” ocenił zdolności gospodarcze, finansowe i biznesowe miast i regionów Europy. Eksperti chcieli wyjaśnić najbardziej perspektywiczne kierunki inwestowania, rozwoju gospodarki i biznesu.

W trzech kategoriach Wilno zostało ocenione lepiej niż w ubiegłym roku – w kategorii potencjału gospodarczego z trzeciego miejsca podniosło się na drugie, w kategorii dobrego klimatu dla biznesu – z pozycji szóstej na trzecią, natomiast w kategorii przyciągania kapitału ludzkiego – z trzeciego na drugie. Wilno ustąpiło zajęte w ubiegłym roku

Wilno już drugi rok z rzędu plasuje się w czołówce perspektywicznych miast

miejsce pierwsze za strategię przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych i spadło na miejsce drugie. W klasyfikacji ogólnej miast średnich Wilno zajmuje miejsce drugie, natomiast na miejscu pierwszym plasuje się Zurych.

Chociaż w 2022 roku gospodarka Europy musiała się zmierzyć z wieloma nowymi wyzwaniami, Wilno jak co roku coraz bardziej się umacnia w czołówce najbardziej perspektywicznych miast Europy. Intensywny rozwój ekosystemu wysokich technologii oraz pomyślna współpraca biznesu i nauki tworzy wyjątkową przestrzeń rozwoju. Kierownik Wileńskiej Agencji Rozwoju Turystyki i Biznesu „Go Vilnius” Inga Romanovskienė cieszy się, że zrealizowane w mieście projekty przyczyniają się do rozwoju

przedsiębiorstw wysokich technologii. Jedną z najbardziej innowacyjnych inicjatyw realizowanych przez Wileńską Agencję Rozwoju Turystyki i Biznesu „Go Vilnius” jest stworzenie ekosystemu biznesowego „Vilnius TechFusion”, który pod swoim dachem skupia najbardziej postępowe stołeczne sektory wysokich technologii i ich pracowników. Celem ekosystemu jest pokazanie światu przywództwa miasta w branży wysokich technologii, przyciągnięcie potencjalnych inwestorów oraz utalentowanych pracowników z całego świata.

Ceremonia, podczas której uhonorowane zostaną odznaczone za najwyższe osiągnięcia miasta, odbędzie się w marcu podczas największych na świecie targów nieruchomości „MIPIM” w Cannes.

Byłe fabryki zamieniają się w biura

Mieszczący się w stołecznej dzielnicy Nowe Miasto kompleks byłej fabryki „Lelija” zupełnie się zmieni. Deweloper planuje uporządkowanie terytorium o powierzchni 2,1 ha, zrekonstruowanie niektórych budynków i urządzenie w nich pomieszczeń administracyjnych, jak również – wyburzenie części budynków i urządzenie przestrzeni publicznych.

Częścią miejskiego życia stanie się dość spore terytorium przy ul. Panerių 43, na którym od 1948 roku czynna była fabryka odzieży „Lelija”. Znaczna część budynków, w tym, pierwszy budynek fabryczny, zostanie zrekonstruowana i przekształcona z budynków produkcyjnych w budynki administracyjne lub hotele (na późniejszych etapach). Kilka mieszczących się na terytorium budynków produkcyjnych i obsługujących zostanie wyburzonych.

Deweloper ZSA „Project Li-

Kompleks byłej fabryki ma być gruntownie zrekonstruowany

lium” zobowiązuje się również do uporządkowania otoczenia, dlatego zamknięte przez długi czas dla wilnian terytorium zostanie otwarte. Na terytorium kompleksu projektowana jest aleja dla pieszych, przestrzenie publiczne. Przy rekonstruowanym budynku formowany jest dziedziniec, na którym zasadzone zostaną nowe zieleńce, urządzone zostaną miejsca odpoczynku. Dookoła budynku

uporządkowane zostaną chodniki, trawniki. Zespół fabryki graniczy z terytorium kolei (Connect 2), które również się całkowicie zmieni. Terytorium o powierzchni 50 ha wykorzystywane jest przede wszystkim dla przemysłu kolejowego. Na razie jest to terytorium zamknięte i mieszkańcy nie mogą tam trafić. Jednak nawet będąc poza granicami terytorium możemy rozpo-

Gratulujemy pięknego jubileuszu referencie ds. wykroczeń administracyjnych **Alle STELMAKAVIČIENĖ** i życzymy pięknych chwil w życiu, oraz miłości bliskich osób i szacunku.

Administracja Samorządu
Rejonu Wileńskiego

§ Zapytaj, nie zbledzisz!

Porady prawne

● **Zawarcie umowy spełnia oczekiwania obu stron umowy. Zleceniodawca zawierając umowę liczy na wykonanie omówionych prac budowlanych za uzgodnioną przez strony cenę, z kolei wykonawca liczy, że z uzgodnionej ceny pokryje koszty wykonania prac i otrzyma zysk.**

W branży budowlanej w większości przypadków strony umowy nie są ostatecznymi podmiotami, mogącymi kontrolować wszystkie okoliczności, zleceniodawca bowiem ma po swojej stronie nabywców lub najemców budynku, z którymi zawarte są umowy z podaniem konkretnych warunków i cen, z kolei wykonawca – dostawców materiałów, na warunki dostaw których w wielu przypadkach nie ma żadnego wpływu. Z wymienionych powodów rynek budowlany jest wrażliwy na zmiany, z powodu zmieniającej się sytuacji dochodzi często do sporów między stronami umowy, uczestnicy budowy martwią się o przyszłość, nie wiedząc jak zarządzać ryzykiem.

W rozumieniu prawa cena umowy o wykonanie prac budowlanych nie jest warunkiem koniecznym umowy, tj. umowa jest ważna nawet bez podania w niej ceny prac, jednak dla stron umowy – zarówno dla zleceniodawcy, jak też dla wykonawcy – cena umowy jest istotnym warunkiem zawarcia umowy i istotnym kryterium w podejmowaniu decyzji o tym, czy w ogóle należy zawierać taką umowę.

Ze względu na tę regulację w celu zachowania jasności i uniknięcia w przyszłości sporów strony powinny określić w umowie bardzo konkretne kryteria co do sposobu ustalania (obliczania) ceny umowy. W umowie należy również określić możliwości zmiany ceny umowy. Należy podkreślić, że przypadki i kryteria zmiany ceny powinny być jasne, określone, należy unikać nieostatecznych sformułowań i zestawień, abstrakcyjnych warunków, ponieważ każdy brak konkretności może zostać przez drugą stronę zaniegowany, zinterpretowany w inny sposób, wyjaśniony przez sąd jak umowa wstępna obu stron, tj. porozumienie nieostateczne.

Wykonawcom zaleca się nawet w umowach z zatwierdzoną ceną wyraźnie określić przypadki zwiększenia ceny, np. jeżeli dostawcy zwiększają ceny materiałów, przypadki terminów upomnień, kryteria obliczeń. Tymczasem zleceniodawcom zaleca się ocenić ryzyko wzrostu cen i podczas omawiania przypadków wzrostu cen przewidzieć możliwość zerwania umowy bez płacenia kary za niedotrzymanie umowy, jeżeli cena wzrasta do maksymalnej granicy tolerowanej przez zleceniodawcę. Oprócz tego zaleca się w umowach z nabywcami/najemcami budynków wyraźnie się porozumieć ws. możliwości podnoszenia ceny, omówić przypadki i kryteria.

Tak więc, w przypadku wzrostu cen budowy, jakie możliwości ma wykonawca prac, który zawarł umowę o wykonanie prac budowlanych za określoną cenę, w której nie omówiona została możliwość zwiększenia ceny? Należy pamiętać, że wykonawca prac może korzystać z zapisanej w artykule 204 Kodeksu Cywilnego możliwości wnioskowania u innej strony umowy (zleceniodawcy) zmiany umowy, jeżeli jednak zleceniodawca odmawia zmiany umowy, zwrócenia się do sądu ws. zmiany umowy.

znać mieszczące się tam obiekty, które są dobrze widoczne z mostu Naujininkų: Wileńską Zajezdnię Naprawy Lokomotyw, wieżę ciśnieniową i tory kolejowe. Obecnie tworzone są wizje dostosowania tej historycznej przestrzeni miasta do nowego życia. Zmienia się nie tylko to terytorium. Porządkowane są również inne budynki produkcyjne na Nowym Mieście. Jeden z nich przy ul. Smolensko zostanie zrekonstruowa-

ny i urządony zostanie w nim hotel, pomieszczenia administracyjne i mieszkania. W byłym zakładzie „Sparta” przy ul. Švitrigailos dobiega końca budowa parku technologicznego „Cyber City”. Na działce o powierzchni prawie 2 ha urządzone zostaną biura, przestrzenie komercyjne i współpracy o ogólnej powierzchni 35 tys. metrów kwadratowych. W parku tym skupione zostaną litewskie firmy technologiczne.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 23 lutego	Piątek 24 lutego	Sobota 25 lutego	Niedziela 26 lutego	Poniedziałek 27 lutego	Wtorek 28 lutego	Środa 1 marca
-1°C	3°C	2°C	1°C	1°C	3°C	3°C
-8°C	0°C	1°C	-1°C	-2°C	1°C	-2°C
Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:
OSTATNIA KWADRA		NÓW		1 KWADRA		PEŁNIA

KALENDARZ
CODZIENNY

Czwartek, 23 lutego

Słońce: wsch. – 7.23, zach. – 17.41
Długość dnia – 10 godz. 18 min.
Daniela, Damiana, Izabeli, Marty,
Polikarpa, Romana

Piątek, 24 lutego

Słońce: wsch. – 7.21, zach. – 17.43
Długość dnia – 10 godz. 22 min.
Bogurada, Józefy, Lucjusza, Mar-
ka, Piotra, Sergiusza

Sobota, 25 lutego

Słońce: wsch. – 7.18, zach. – 17.46
Długość dnia – 10 godz. 28 min.
Cezarego, Dominika, Donata, Mo-
desta, Tolisława, Wiktora, Zygryda

23 LUTEGO

1873 – zmarł ks. Hieronim Kaj-
siewicz, Sługa Boży, kaznodzieja, w
1842 w Paryżu współzałożyciel Zakonu
Zmartwychwstania Pańskiego, pi-
sarz religijny (ur. 1812).

1903 – Kuba i USA zawarły
układ o wydzierżawieniu „na odpo-
wiedni okres” obszaru Guantánamo.

24 LUTEGO

303 – cesarz rzymski Dioklecjan
wydał edykt zakazujący praktyk
religii chrześcijańskiej.

1243 – we Lwówku Śląskim
odbył się pierwszy turniej rycerski
na ziemiach polskich.

1863 – zmarł w Wiekszniah
(r. mozejki) Aleksander Hrysz-
kiewicz (Aleksandras Emanuelis
Jonas Griškevičius), filozof, wynal-
zca, pionier lotnictwa na Litwie
(*Umiennyje letat*, 1843) (ur. 1809).

25 LUTEGO

1873 – urodził się Enrico (właśc.
Errico) Caruso, włoski śpiewak
operowy, „król tenorów” początku
XX w. (zm. 1921).

26 LUTEGO

1943 – urodziła się we w. Wa-
siuliszki (r. święciański) Kazi-
mira Danutė Prunskienė (jako
Stankevičiūtė), litewska ekono-
mistka, sygnatariuszka Aktu Nie-
podległości Litwy z 1990, pierwsza
premier niepodległej Litwy.

1973 – urodziła się Małgorzata
Szumowska, reżyserka i scenar-
zystka (*Sponsoring, Body/Ciało,
Śniegu już nigdy nie będzie*).

27 LUTEGO

1923 – urodziła się Helena Wiel-
kanowa (jako Wielikonis (Wielika-
nis)), radziecka śpiewaczka i aktorka
pochodzenia polsko-litewskiego,
Ludowa Artystka Rosji (zm. 1998).

Niedziela, 26 lutego

Słońce: wsch. – 7.16, zach. – 17.48
Długość dnia – 10 godz. 32 min.
Aleksandra, Bogumila, Lutoslawy,
Mirosława, Nestora, Pauli

Poniedziałek, 27 lutego

Słońce: wsch. – 7.14, zach. – 17.50
Długość dnia – 10 godz. 36 min.
Grzegorza, Gabriela, Marii

Wtorek, 28 lutego

Słońce: wsch. – 7.11, zach. – 17.52
Długość dnia – 10 godz. 41 min.
Hilarego, Oswalda, Romana

Środa, 1 marca

Słońce: wsch. – 7.09, zach. – 17.54
Długość dnia – 10 godz. 45 min.
Albina, Aldony, Antoniego, Dawi-
da, Feliksa, Herkulesa

1933 – w Berlinie spłonął
gmach Reichstagu, siedziba nie-
mieckiego parlamentu. Następnego
dnia i tydzień przed wyborami
prezydent P. von Hindenburg pod
naciskiem kanclerza A. Hitlera
wydał dekret: o zawieszeniu
„czasowo” prawa obywatelskiego
(*Grundrechte*).

28 LUTEGO

1823 – urodził się Ernest Re-
nan, francuski pisarz, historyk,
filolog i filozof, orientalista, znany
semitolog i badacz historii religii
(zm. 1892).

1923 – urodziła się Anna Teresa
Tymieniecka, polska, amerykańska
filozof (zm. 2014); w 1973 zaprzy-
jaźniła się z kard. Karolem Wojtyłą
(*Sekretne listy Jana Pawła II*).

1933 – urodził się Sidney J. Fur-
rie, kanadyjski reżyser, scenarzysta
i producent (*Istota, Superman IV*).

1953 – James Watson i Francis
Crick ogłosili, że na podstawie
rentgenogramów odkryli strukturę
DNA – podwójną helisę.

1973 – zmarł w Lailly-en-Val
(Francja) wiceadmirał Józef Unrug,
w 1939 dowódca Obrony Wybrzeży,
potem więzień oflagów (ur. 1884).

1 MARCA

1873 – rozpoczęła się maso-
wa produkcja maszyn do pisania
(USA, zakłady Remingtona); wg
patentu z 1872 Ch. L. Sholesa.

1973 – na antenie Programu I Pol-
skiego Radia ukazało się 1. wydanie
audycji porannej „Sygnały dnia”.

– ukazał się album *The Dark
Side of the Moon* brytyjskiej grupy
Pink Floyd – spędził bez przerwy
949 tygodni (18 lat) na amerykań-
skiej liście *Billboard 200* – rekord.

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Elektryczne tapety – dla ciepła

Brytyjczycy testują całkiem
nowy system centralnego ogrze-
wania – elektryczne tapety na
podczerwień. Mają być tańsze,
ekologiczne i wydajniejsze, ponie-
waż nie nagrzewają powietrza – tak
jak kaloryfery czy piece, tylko
poszczególne elementy wnętrza,
m. in. meble, ściany, podłogę, a
także przebywające w nich osoby.
Tapety emitują ciepło podobne do
tego emitowanego przez słońce.

Tapetami można sterować za
pomocą aplikacji w smartfonie.
Włączać lub wyłączać ogrzewanie
konkretnych pomieszczeń, które
nie są używane. To pozwoli na
oszczędzanie pieniędzy i energii.

Nowoczesne tapety mają być
sposobem na odejście od gazowe-
go ogrzewania domów w Wielkiej

Brytanii, gdzie do sieci gazowej
podłączonych jest obecnie 23 mln
domów. Rząd chce, aby do 2035 r.
wszystkie domy zrezygnowały
z kotłów grzewczych opalanych
gazem. Obecnie domy mieszkalne
odpowiadają za około 17 proc.
emisji gazów cieplarnianych w
Wielkiej Brytanii właśnie z powodu
systemu ogrzewania opartego na
paliwach kopalnych.

Tapety zapewniają też lepszą
jakość powietrza w ogrzewanych
pomieszczeniach. Tego typu ogrze-
wanie nie wysusza tak bardzo po-
wietrza i generuje mniej pleśni np.
wokół okien. Zła jakość powietrza
została powiązana z problemami
zdrowotnymi mieszkańców w nie-
których mieszkaniach socjalnych.
skarżyli się na nawracającą pleśń.

Śmiech na zdrowie

Przychodzi zięć do teściowej w
szpitalu. Idzie do ordynatora i pyta:
– Jest jakaś nadzieja?

A lekarz na to:
– Nie ma żadnej. Jutro wy-
chodzi!

Życie kobiety dzieli się na trzy
okresy:

W pierwszym działa na nerwy
ojcu, w drugim mężowi, w trzecim
zięciowi.

– Moja żona miała wczoraj
wypadek i rozbiła auto.

– No i co?! No i co?!

– No i okazało się, że jednak
umie po francusku...

Mały Jasio pyta mamy:

– Mamo, po co się malujesz?

– Żeby ładnie wyglądać.

– A kiedy to zaczniesz działać?

Żona pyta męża:

– Kochanie, a jakbym była nie-
widoma, to kochałbyś mnie?

– Tak – odpowiada mąż.

Po chwili przerwy:

– A jakbym była kulawa, to
kochałbyś mnie?

– Tak.

Po chwili przerwy:

– A jakbym była niema, to ko-
chałbyś mnie?

– Wtedy to bym oszalała z mi-
łości!

– Kochanie, nie smakuje ci
ten bigos? Zrobiłam specjalnie na
dzisiejszy wieczór. Tak pysznie
pachnie!

– Smakuje, ale... nie wiem, jak
ci to powiedzieć – ludzie zwykle
do kina noszą popcorn.

Chciałbym umrzeć podczas snu,
tak jak mój dziadek.

A nie wrzeszcząc ze strachu jak
jego pasażerowie.

Jak zagna się okulista?

– Do zobaczenia.

A laryngolog?

– Do usłyszenia.

A ginekolog?

– Jeszcze do pani zajrzę.

Chińczyk pyta Polaka:

– Powiedz, ile was w tej Polsce
żyje.

Polak odpowiada, że około 40
milionów.

Na to Chińczyk.

– To wy się chyba wszyscy
znacie?

Mały mol po raz pierwszy wy-
puścił się w samotny lot po pokoju.

Wyleciał z szafy, zrobił rundkę
i wrócił na płaszczyk. Stary mol
zapytał:

– I jak poszło?

– Chyba dobrze. Wszyscy kla-
skali...

Egzamin z zoologii:

– Co to za ptak? – pyta studenta
profesor wskazując na klatkę, która
jest przykryta tak, że widać tylko
nogi ptaka.

– Nie wiem – mówi student.

– Jak się pan nazywa? – pyta
profesor.

Student podciąga nogawki.

– Niech pan profesor sam zgadnie.

Wchodzi student do żeńskiego
akademika.

– Ty do kogo, młody człowieku?

– pyta portierka.

– A kogo by mi pani poleciła?

Jasio do taty policjanta:

– Tato, gdzie leży Afryka?

Ojciec długo myśli, w końcu
mówi:

– Chyba niedaleko, bo u nas na
komendzie pracuje Murzyn i dojeżd-
ża do pracy na rowerze.

Kulturalnie?

Wilno 1939

Rosyjski prezydent Władimir
Putin, tak, jak wcześniej przywód-
cy ZSRR, dowodzi, że 17 września
1939 r. nie było żadnej agresji, a
jedynie „bratnia pomoc” dla na-
rodu białoruskiego i ukraińskiego.
Jak twierdzi, jest na to dowód:
Państwo Polskie praktycznie nie
istniało, a polskie wojsko się nie
broniło. Tymczasem rząd wciąż
przebywał w Polsce, a walki trwa-
ły. W samym tylko Wilnie polscy
żołnierze zniszczyli kilkanaście
czołgów wroga.

Walki o Wilno mają zostać poka-
zane w filmie, realizowanym przez
Fundację Joachima Lelewela przy
współpracy z Telewizją Polską.
Powstaje godzinny, fabularyzowa-
ny dokument o robczym tytule
„Wilno 1939”. Patronat medialny
nad nim objęła „Rzeczpospolita”.

Sowieci dotarli pod miasto
18 września. Po stronie polskiej
walczyły siły równe trzem pułkom
piechoty z kilkunastoma działami
oraz pociągiem pancernym; po
stronie sowieckiej – trzy brygady
pancerne i dwie dywizje kawale-
rii. Obrona mogła trwać dłużej,
ale na skutek rozkazu gen. Józefa
Olszyny-Wilczyńskiego (potem
zamordowanego przez czerwono-
armistów) następnego dnia polskie
oddziały wycofały się na Litwę,
a część trafiła do Grodna, które
walczyło trzy dni – od 20 do 22
września.

Film pokaże, jakie było Wilno
we wrześniu 1939 r. i unaoczni
tragedię miasta i stacjonującego w
nim Wojska Polskiego, gdy okaza-
ło się, że obrona przed dwoma wro-
gami nie ma szans. Zarazem będzie
świadectwem postępowania Litwi-
nów we wrześniu 1939 r. – wbrew
naciskom Berlina, liczącego na to,
że wojsko litewskie spróbuje zająć
Wilno, kraj ten pozostał neutralny,
a wszystkie relacje mówią o zyczli-
wym przyjęciu polskich żołnierzy i
dobrych warunkach internowania.

Fundacja Joachima Lelewela,
dzięki wsparciu rządowego progra-
mu „Niepodległa”, zorganizowała
we wrześniu ub.r. widowisko his-
toryczne – rekonstrukcję „Wilno
1939 w Suwałkach”. Uczestniczyło
w niej czterdziestu rekonstruktorów
(także Litwini i Polacy z Litwy),
samochód pancerny, samochód
„Łazik” i działko, a widowisko obej-
rzało ponad tysiąc osób.

9 771648 531003